

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany na ESF MU

Zpracováno: 18.2.2021

Schválil: doc. Mgr. Jiří Špalek, Ph.D.
děkan fakulty

Účel

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany na ESF upravuje organizaci, řízení a kontrolu požární ochrany, jakož i odpovědnost a povinnosti při zajišťování požární ochrany.

Povinnosti na úseku požární ochrany (dále také jako PO)

Ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění (dále také jako ZPO), prováděcí vyhlášky MV ČR č. 246/2001 Sb. nebo z jiných předpisů upravujících povinnosti na úseku požární ochrany vyplývají pro provozované činnosti tyto povinnosti:

- a) zabezpečovat v potřebném množství a druzích věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení a udržovat je v provozuschopném stavu,
- b) udržovat volné únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, k rozvodným zařízením elektrické energie, k uzávěrům vody, plynu, topení, k věcným prostředkům požární ochrany, k zařízení pro zásobování požární vodou a k ručnímu ovládání požárně bezpečnostních zařízení,
- c) označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně,
- d) pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby v PO dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady,
- e) zveřejnit požární poplachové směrnice, požární evakuační plány, řád ohlašovny požárů, požární řády,
- f) označit rozvodná zařízení elektrické energie, hlavní vypínač el. proudu, uzávěr vody, plynu, nouzové (únikové) východy a směry úniku osob,
- g) zajistit trvalý přístup ke spojovacím prostředkům, zabezpečit jejich provozuschopnost a použitelnost pro potřeby tísňového volání,
- h) bezodkladně oznamovat příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje každý vzniklý požár,
- i) zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení,
- j) stanovit z hlediska požární bezpečnosti požadavky na odbornou kvalifikaci osob, které jsou pověřeny obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických zařízení a které by odborně zabezpečily provádění prací vedoucích ke vzniku požáru (pouze osoby s příslušnou kvalifikací),
- k) stanovit preventivní požární hlídku,
- l) zpracovávat předepsanou dokumentaci požární ochrany, plnit podmínky požární bezpečnosti v ní stanovené a udržovat ji v souladu se skutečným stavem,
- m) provádět kontrolu dokumentace včetně vyhodnocení její účinnosti se zápisem výsledku do požární knihy 1x ročně nebo po každém požáru, případně po každé změně, která má vliv na obsah dokumentace,
- n) zabezpečit:
  - pravidelné školení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců o požární ochraně
  - odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek

- o) provádět kontrolu elektrických spotřebičů během jejich používání,
- p) mít trvale k dispozici platné doklady o bezpečném stavu provozovaných zařízení (platné revizní zprávy a kontrolní listy vystavené osobou, která je oprávněna takové doklady vystavit),
- r) vykonávat povinnosti, které vyplývají z uložených opatření státního požárního dozoru.

Odpovědnost za zajištění požární ochrany

Za plnění povinností na úseku požární ochrany odpovídá děkan fakulty.

Plnění povinností, kde je předepsaná odborná způsobilost v PO zabezpečuje smluvní firma prostřednictvím odborně způsobilé osoby podle § 11 Zákona o PO.

Vedoucí pracovníci na všech stupních řízení odpovídají za plnění povinností na úseku požární ochrany na jimi řízených pracovištích.

Organizační členění odpovědnosti za plnění povinností na úseku požární ochrany

Organizační členění odpovědnosti za plnění povinností na úseku požární ochrany je následující:

- děkan
- tajemník
- vedoucí správy budov
- osoba odborně způsobilá podle § 11 Zákona o PO – dodavatelský
- vedoucí pracovníci (vedoucí kateder a ostatní vedoucí pracovišť)

Děkan

- a) schvaluje zpracovanou dokumentaci o požární ochraně,
- b) provádí kontrolu PO jako součást své řídicí a organizační práce.

Tajemník

- a) provádí kontrolu PO jako součást své řídicí a organizační práce,
- b) svolává podle potřeby porady k problematice PO,
- c) spolupracuje s odborně způsobilou osobou dodavatelské firmy a informuje ji o všech skutečnostech a změnách v PO,
- d) projednává výsledky kontroly a uložená opatření s orgánem SPD a podává písemnou zprávu o odstranění závad ve stanovené lhůtě.

Vedoucí správy budov

- a) kontroluje, zda jsou dodržovány předpisy o PO a stanovené pracovní postupy a zda zaměstnanci respektují vydané příkazy, zákazy a pokyny týkající se PO,

- b) zveřejňuje požární poplachové směrnice, požární evakuační plány, řád ohlašovny požárů a požární řády,
- c) zabezpečuje odstraňování požárních závad vlastními prostředky nebo dodavatelským způsobem,
- d) spolupracuje s odborně způsobilou osobou dodavatelské firmy a informuje ji o všech skutečnostech a změnách v PO,
- e) prostřednictvím smluvních firem zabezpečuje pravidelné provádění revizí a kontrol technických zařízení, požárně bezpečnostních zařízení a věcných prostředků požární ochrany v termínech stanovených příslušnými právními předpisy a normami,
- f) vede evidenci o předepsaných revizích a kontrolách, ukládá platné revizní zprávy a kontrolní listy vystavené osobou, která je oprávněna takové doklady vystavit,
- g) dbá, aby byly všechny prostory vybaveny dostatečným počtem přenosných hasicích přístrojů,
- h) stanovuje příslušná organizační a technická opatření při provádění činností se zvýšeným požárním nebezpečím,
- i) při změně užívání prostoru zabezpečuje požárně bezpečnostní řešení a rozhodnutí o změně užívání prostoru.

Odborně způsobilá osoba podle § 11 Zákona o PO – dodavatelská firma

Plnění povinností, kde je předepsaná odborná způsobilost v PO, zabezpečuje smluvní firma prostřednictvím odborně způsobilé osoby podle § 11 Zákona o PO.

Osoba odborně způsobilá v požární ochraně zabezpečuje, metodicky řídí, usměrňuje, koordinuje a kontroluje stav požární ochrany. Přitom zejména:

- a) zpracovává a vede dokumentaci požární ochrany v souladu s požadavky vyhlášky MV ČR č. 246/2001 Sb.,
- b) provádí kontrolu dokumentace vč. vyhodnocení její účinnosti se zápisem výsledku do požární knihy 1x ročně nebo po každém požáru, případně po každé změně, která má vliv na obsah dokumentace popřípadě aktualizuje dokumentaci,
- c) 1x měsíčně provádí preventivní požární prohlídky se záznamem do požární knihy,
- d) vede požární knihu,
- e) provádí školení vedoucích zaměstnanců o PO,
- f) provádí odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek,
- g) provádí školení zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době,
- h) metodicky řídí koordinuje a kontroluje činnost preventivních požárních hlídek,
- i) vyjadřuje se ke všem skutečnostem a opatřením, při nichž by mohly být dotčeny zájmy PO,
- j) zúčastňuje se kontrol státního požárního dozoru,
- k) zjišťuje příčiny požárů, zpracovává podklady pro hlášení požárů.

Vedoucí pracovníci (vedoucí kateder a ostatní vedoucí pracovišť)

Vedoucí pracovníci odpovídají za plnění povinností PO na jimi řízeném pracovišti.

Přitom zejména:

- a) kontrolují, zda na jimi řízeném pracovišti jsou dodržovány předpisy o PO a stanovené pracovní postupy a zda zaměstnanci respektují vydané příkazy, zákazy a pokyny týkající se PO,
- b) provádějí školení podřízených zaměstnanců o požární ochraně,
- c) zajišťují odstraňování závad v PO na svých pracovištích,
- d) dbají na to, aby po skončení pracovní doby bylo pracoviště v požárně nezávadném stavu,
- e) umožňují odborně způsobilé osobě vstup do všech prostorů a zabezpečují, aby zjištěné závady a nedostatky byly neprodleně odstraněny.

Povinnosti zaměstnanců

Zaměstnanci jsou v zájmu zajištění požární bezpečnosti povinni:

- a) počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru,
- b) účastnit se školení zaměstnanců v požární ochraně,
- c) seznámit se s předpisy a pokyny k zajištění požární bezpečnosti a dodržovat jejich ustanovení,
- d) dodržovat zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm,
- e) oznamovat svému nadřízenému neprodleně všechny závady, které by mohly mít vliv na vznik požáru,
- f) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech a plnit další povinnosti na úseku požární ochrany, které jim nařídí nadřízení zaměstnanci,
- g) v případě zjištění požáru ihned použít hasicí přístroje a provést nutné záchranné práce a není-li to v jejich silách, přivolat pomoc způsobem uvedeným v požárních poplachových směrnicích,

Zaměstnanci nesmí:

- a) provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemají odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními předpisy,
- b) poškozovat nebo zneužívat hasicí přístroje nebo jiné věcné prostředky požární ochrany.

Povinnosti studentů

Studenti jsou k zajištění požární ochrany povinni:

- a) počínat si tak, aby jejich činnost nebyla příčinou vzniku požáru,
- b) plnit příkazy a na označených místech dodržovat zákazy týkající se požární ochrany,
- c) dodržovat zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm,
- d) oznámit na vrátnici závady, které mohou být příčinou požáru,
- e) po vyhlášení evakuace jsou povinni opustit objekt nejbližším únikovým východem.

Studenti nesmí:

- a) poškozovat, odstraňovat nebo ničit pokyny, směrnice a tabulky sloužící požární ochraně,
- b) v prostoru fakulty manipulovat s otevřeným ohněm, hořlavinami, zábavnou pyrotechnikou a výbušninami,
- c) poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů, nástěnných hydrantů a požárně bezpečnostních zařízení.

Způsob provádění pravidelných kontrol

Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně se zabezpečují formou preventivních požárních prohlídek a prověřováním dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně.

Preventivní požární prohlídky se provádějí 1x měsíčně se záznamem do požární knihy.

Preventivní požární prohlídky jsou zaměřené především na kontrolu:

- aktuálnosti vyvěšené dokumentace PO
- dodržování stanovených podmínek požární bezpečnosti v požárních řádech
- stavu únikových cest, označení směrů úniků a nouzových (únikových) východů
- zda jsou trvale volné průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest a zda je volný přístup k nouzovým východům
- přístupových cest k rozvaděčům a k hlavním uzávěrům médií
- zda jsou označena rozvodná zařízení elektrické energie, hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody a jiných médií
- zda je volný přístup k ručnímu ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení
- zda jsou označeny pracoviště s nebezpečím vzniku požáru informačními a výstražnými tabulkami
- zda se zajišťuje údržba, kontroly, revize a opravy technických a požárně bezpečnostních zařízení

Příkazy, zákazy a pokyny k zabezpečení požární ochrany

Označovat prostory příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně. Označení zabezpečuje Správce budov. Bezpečnostní značky, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně jsou závazné a musí být dodržovány.

Stanovení požadavků na odbornou kvalifikaci nebo způsobilost osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a požárně bezpečnostních zařízení a osob pověřených prováděním prací, které by mohly vést ke vzniku požáru

Obsluhu požárně bezpečnostního zařízení mohou provádět pouze osoby pověřené obsluhou tohoto zařízení. Tyto osoby musí být proškoleny výrobcem nebo jím pověřenou organizací konkrétního typu požárně bezpečnostního zařízení.

Údržbu a opravy technických a požárně bezpečnostních zařízení mohou provádět pouze osoby k tomu oprávněny.

Osoba, která provádí kontrolu provozuschopnosti vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení, jakož i kontrolu, údržbu a opravu zařízení pro zásobování požární vodou a hasicích přístrojů

musí splnit podmínky stanovené právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací výrobce konkrétního typu požárně bezpečnostního zařízení nebo hasicího přístroje.

Svařovat mohou jen osoby starší 18 let s platným svářečským průkazem. Tyto osoby mohou vykonávat jen ty druhy prací, ke kterým je průkaz opravňuje. Jiným osobám je svařování zakázáno.

Obsluha, údržba, kontroly a opravy technických zařízení a požárně bezpečnostních zařízení

Obsluha, údržba, kontrola a opravy technických zařízení a požárně bezpečnostních zařízení se provádí podle požadavků stanovených právními předpisy, normativními požadavky, průvodní dokumentací výrobce, popřípadě podle ověřené projektové dokumentace.

Za doklady o kontrolách, údržbě a opravách technických zařízení a požárně bezpečnostních zařízení se považují:

- a) zpráva o revizi nebo zpráva o kontrole zabezpečené ve stanoveném termínu nebo lhůtě osobou, která je oprávněna tyto činnosti provádět,

Je-li požárně bezpečnostní zařízení shledáno nezpůsobilým plnit svoji funkci, musí se tato skutečnost na zařízení a v prostoru, kde je zařízení instalováno, zřetelně vyznačit. V takovém případě se musí provést opatření k jeho neprodlenému uvedení do provozu a prostřednictvím osoby odborně způsobilé zabezpečit v potřebném rozsahu náhradní organizační, popřípadě technická opatření. Náhradní opatření se zajišťují do doby opětovného uvedení zařízení do provozu.

V případě dodavatelsky prováděných činností se zvýšeným požárním nebezpečím, při opravách a údržby technických zařízení, zabezpečuje stanovení a dodržování podmínek požární bezpečnosti právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která tyto činnosti vykonává.

Při provádění prací s otevřeným ohněm musí být splněny podmínky požární bezpečnosti stanovené vyhláškou MV ČR č. 87/2000 Sb.

Preventivní požární hlídka

Podle § 13 odstavec 1 písm. a) ZPO, v platném znění se zřizuje preventivní požární hlídka.

Preventivní požární hlídka se zřizuje na dobu trvalou.

Úkolem preventivní požární hlídky je dohlížet na dodržování předpisů o požární ochraně a v případě vzniku požáru se zúčastnit likvidace požáru a evakuaci osob.

Členové preventivní požární hlídky kontrolují zda se udržují volné únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, hasicím přístrojům, hydrantům a k ručnímu ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení.

Při provádění činností, při nichž se používá otevřený oheň, se zřizuje preventivní požární hlídka na dobu trvání požárně nebezpečné činnosti.

Preventivní požární hlídka na dobu trvání požárně nebezpečné činnosti:

- a) zkontroluje před zahájením prací, zda byla splněna nařízená opatření v příkazu,
- b) sleduje dodržování pracovních postupů a v případě jejich nedodržení, které by mohlo mít za následek vznik požáru, nařizuje zastavení práce a neprodleně tuto skutečnost oznamuje příslušnému vedoucímu, obdobně postupuje i v případech, kdy se v průběhu prací vyskytnou nepředpokládané změny, které mohou mít za následek vznik požáru.

Dokumentace požární ochrany

Dokumentaci požární ochrany zpracovává osoba odborně způsobilá v PO. Součástí dokumentace požární ochrany je uvedení místa a rozsahu její účinnosti, datum zpracování, jméno a odborná způsobilost zpracovatele.

Dokumentaci požární ochrany schvaluje děkan fakulty.

Zpracovat a vést dokumentaci požární ochrany:

- * Začlenění do kategorie činností podle míry požárního nebezpečí
- * Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany
- * Požární poplachové směrnice
- * Požární evakuační plán (grafická + textová část)
- * Řád ohlašovny požárů
- * Dokumentace zdolávání požáru – operativní karta
- * Požární řády
- * Pokyny pro činnost preventivních požárních hlídek
- * Osnova vstupního školení nastupujících zaměstnanců o PO
- * Tematický plán školení vedoucích zaměstnanců o PO
- * Tematický plán školení zaměstnanců o PO
- * Tematický plán odborné přípravy členů preventivních požárních hlídek
- * Tematický plán školení zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době
- * Záznam o provedeném školení vedoucích zaměstnanců, zaměstnanců, odborné přípravě preventivních požárních hlídek a zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době
- * Školení studentů 1. ročníku o požární ochraně
- * Požární kniha
- * Podmínky požární bezpečnosti při provádění prací s otevřeným ohněm
- * Příkaz ke svařování a práci s otevřeným ohněm
- * Doklady o kontrolách, údržbě a opravách technických zařízení a požárně bezpečnostních zařízení provedených podle požadavků stanovených právními předpisy a průvodní dokumentací výrobců

Kontrola dokumentace požární ochrany včetně záznamu o jejím výsledku do požární knihy se provádí v rámci preventivních požárních prohlídek, a to nejméně jednou za rok nebo po každém požáru anebo po každé provedené změně, která měla vliv na její obsah.

Školení a odborná příprava zaměstnanců a školení studentů 1. ročníku o požární ochraně

Povinnost školení zaměstnanců o požární ochraně a odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek vyplývá z § 16 ZPO, v platném znění.

Rozsah a obsah školení a odborné přípravy musí odpovídat vykonávaným činnostem a pracovnímu zařazení zaměstnance.

Dokumentaci o školení zaměstnanců a odborné přípravě preventivních požárních hlídek tvoří tematický plán a záznam o provedeném školení nebo odborné přípravě, který obsahuje název fakulty, datum, náplň školení, způsob ověření získaných znalostí, popřípadě doklad o tomto ověření, dobu trvání školení, seznam zaměstnanců s podpisy proškolených osob, jména a podpisy osob, které školení nebo odbornou přípravu provedly, včetně prohlášení o oprávněnosti k provedení školení podle § 16a ZPO, v platném znění.

Tematické plány školení zaměstnanců o požární ochraně a odborné přípravě preventivních požárních hlídek musí být zpracovány na základě požadavku vyhl. MV ČR č. 246/2001 Sb.

Zabezpečit:

- a) vstupní školení o požární ochraně pro všechny zaměstnance při nástupu do práce,
- b) pravidelné školení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců o požární ochraně, odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek a školení zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době,
- c) školení studentů 1. ročníku na začátku semestru.

Vstupní školení o požární ochraně při nástupu do práce provádí vedoucí zaměstnanci.

Školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně provádí odborně způsobilá osoba. Školení vedoucích zaměstnanců se provádí při nástupu do funkce a opakuje se nejméně jednou za 3 roky.

Školení zaměstnanců o požární ochraně provádí vedoucí zaměstnanci. Školení zaměstnanců se provádí při nástupu do zaměstnání a při každé změně pracoviště nebo pracovního zařazení zaměstnance. Školení se opakuje nejméně jednou za 2 roky.

Odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek provádí odborně způsobilá osoba. Odborná příprava zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek se opakuje nejméně jednou za rok.

Školení zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době provádí odborně způsobilá osoba. Školení se opakuje nejméně jednou za rok.

Školení studentů 1. ročníku je formou samostudia. Po seznámení samostudiem s podmínkami požární ochrany, vytisknou studenti Záznam o provedeném školení studentu 1. ročníků a podepsaný odevzdají na začátku semestru na studijní oddělení fakulty.

Požární kniha

Požární kniha slouží k záznamům o všech důležitých skutečnostech, týkajících se požární ochrany např. o provedených preventivních požárních prohlídkách, školení zaměstnanců, školení vedoucích zaměstnanců, odborné přípravě preventivních požárních hlídek, školení zaměstnanců zabezpečujících požární ochranu v době sníženého provozu a v mimopracovní době, o vzniklých požárech, o kontrole dokumentace požární ochrany a pod. Požární knihu vede odborně způsobilá osoba.

Záznam v požární knize obsahuje datum provedení, označení pracoviště, zjištěné skutečnosti, navržená opatření, stanovení způsobu a termínů jejich splnění, jméno a podpis osoby, která záznam provedla, jméno a podpis vedoucího zaměstnance kontrolovaného pracoviště nebo jiné určené osoby a záznam o splnění navržených opatření.

Zajištění požární ochrany v mimopracovní době

Požární ochranu v mimopracovní době zabezpečují zaměstnanci na vrátnici (informační služba) kteří jsou školeni jako zaměstnanci zajišťující PO v mimopracovní době.

Ohlašovna požáru

Ohlašovna požárů je na vrátnici (informační služba). Ohlašovna požárů musí být označena tabulkou "OHLAŠOVNA POŽÁRŮ".

Hlášení požáru

Každý vzniklý požár, musí být bez odkladu oznámen Hasičskému záchrannému sboru kraje. O každém požáru je třeba vypracovat a odeslat zprávu o požáru na HZS. Zprávu o požáru vypracovává odborně způsobilá osoba.

Závěrečná ustanovení

Toto stanovení organizace zabezpečení požární ochrany nabývá účinnosti dnem jejího schválení.